

Barn- och skolnämnden

§93

Dnr BSN 2023-507

Kvalitetsredovisning för förskolan 2023 Beslut

Barn- och skolnämnden tar del av barn- och utbildningskontorets kvalitetsredovisning gällande förskolan läsåret 2022/23.

Sammanfattning av ärendet

Utifrån skolornas kvalitetsrapporter och de kvalitetsdialoger som genomförs med rektorer och ledamöter från barn- och skolnämnden skriver skolchefen en kvalitetsredovisning över hela grundskolans ansvarsområde efter varje läsår.

Genom det systematiska kvalitetsarbetet har vi kunnat identifiera ett antal nya utvecklingsområden eller fortsatta utvecklingsområden. Under läsåret 2023/24 kommer följande utvecklingsområden att vara prioriterade:

- Digitala verktyg i en digital förskola
- Hållbar utveckling i förskolan kopplat till språkutveckling
- Undervisning i förskolan kopplat till analys

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande Kvalitetsredovisning för förskola 2023
Bilaga Kvalitetsredovisning Förskolan 2022-2023

Beslutande sammanträde

Beslutsgång

Ordföranden frågar om barn- och skolnämnden kan besluta i enlighet med barn- och skolnämndens arbetsutskotts förslag, och finner att barn- och skolnämnden beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Registrator

Skolchef grundskola

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Avdelningen för kvalitetsutveckling och strategisk planering

Enheten för resultat och analys

Paragrafen är justerad

Barn-och utbildningsförvaltningen

Handläggare: Henrik Sundblom
Titel: Skolchef
E-post: Henrik.sundblom@norrtalje.se

Till: Barn-och skolnämnden

Förskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2022/23

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden tar del av barn- och utbildningskontorets kvalitetsredovisning gällande förskolan läsåret 2022/23.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Utifrån skolornas kvalitetsrapporter och de kvalitetsdialoger som genomförs med rektorer och ledamöter från barn- och skolnämnden skriver skolchefen en kvalitetsredovisning över hela grundskolans ansvarsområde efter varje läsår.

Genom det systematiska kvalitetsarbetet har vi kunnat identifiera ett antal nya utvecklingsområden eller fortsatta utvecklingsområden.

Under läsåret 2023/24 kommer följande utvecklingsområden att vara prioriterade:

- Digitala verktyg i en digital förskola
- Hållbar utveckling i förskolan kopplat till språkutveckling
- Undervisning i förskolan kopplat till analys

Ärendet

Beskrivning

Varje förskola ska kvalitetssäkra sin verksamhet enligt Skollagens (2010:800) 4 Kap. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de nationella målen för grundskolans verksamheter. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras och rektor och/eller huvudmannen ska se till att uppkomna brister rättas till. All personal ska delta i kvalitetsarbetet och det slutliga resultatet är en kvalitetsrapport över hur väl skolan uppfyllt styrdokumentens krav under året.

Utifrån förskolornas kvalitetsrapporter och den kvalitetsdialog som genomförs med rektorer och ledamöter från nämnden skriver skolchefen en kvalitetsredovisning över hela förskolans ansvarsområde. Kvalitetsredovisningen ger en lägesbedömning över hur förskolan föregående läsår uppfyllt de nationella kraven för förskolan. I rapporten ingår analyser av utbildningens resultat men även dess förutsättningar, utmaningar och utvecklingsbehov. Utifrån de brister och utmaningar som framkommer när resultaten analyseras förväntas enheterna och/eller huvudmannen vidta nödvändiga åtgärder. Rapporten ska ligga till grund för förskolan och huvudmannens fortsatta arbete med att utveckla utbildningen så att varje enskilt barn får en likvärdig utbildning utifrån de nationellt satta kraven.

Lagkrav

4 Kap, 4-7 §§ Skollagen 2010:800

Koppling till gällande styrdokument

Barn-och skolnämndens riktlinjer för det systematiska kvalitetsarbetet. Dnr BSN 2022-133.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

De insatser som genomförs utifrån de prioriterade områdena kan finansieras inom beslutad budget och beviljade statsbidrag.

Förvaltningens analys och slutsatser

förskolan har under läsåret 2022/23 kunnat genomföra planerad undervisning och utbildning utan påverkan av den tidigare pandemin. Norrtälje kommuns förskolor i egen regi håller en god kvalitet och har ett tydligt fokus på att utveckla utbildningen för barnen. Det finns skillnader i förutsättningar mellan förskolorna som har mellan 5 barn inskrivna till upp emot 120 barn. Skillnader finns även i förutsättningarna för rektorerna att leda och utveckla sitt ledarskap i respektive organisation. En övergripande utmaning på kort sikt för förskolans organisation är att antalet barn i förskoleålder minskar de kommande åren och det finns behov av strukturella förändringar som inletts under hösten 2023 för att anpassa volymerna på kort och lång sikt.

Utvecklingsområden

Digitala verktyg i en digital förskola

Under året har det arbetats fram en tydlig progressionskarta och det har lagts ett tydligt fokus på vad och hur förskolorna ska använda digitala verktyg med barnen i förskolorna. Nu ska stegen vidare tas med att implementera progressionskartan i alla kommunala förskolor under det kommande läsåret.

Hållbar utveckling i förskolan kopplat till språkutveckling

Fokuset inom hållbar utveckling har fokuserat mot barnens språkutveckling och landat i insatser att utveckla förskolans användande av SKUA (Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt). Insatser i form av nätverk genom *Förskolan i fokus* har gett resultat på förskolor med hög andel barn med annat modersmål hos barnen. Utifrån trenden att barnens språkkunskaper sjunker på förskolorna generellt behöver arbetet fortsätta och intensifieras genom insatserna som ingår i Skolverkets utbildningssatsning.

Undervisning i förskolan kopplat till analys

För att utveckla undervisningen till nästa nivå har fokus satts på hur väl förskolorna analyserar effekterna av den genomförda undervisningen. Att arbeta med tydligt fokus i vad som ska följas upp från början ger en större möjlighet att dokumentera det som sedan ska följas upp och utifrån det kan analyserna av genomförda insatser analyseras mot uppställda mål.

Insatser utifrån Inriktningsmål 4.1: Skapa förutsättningar för höjda kunskapsresultat

Flera insatser genomförs för att stärka stödet till lärare och elever i syfte att skapa förutsättningar för höjda kunskapsresultat. Språk- och kunskapsutvecklande arbete (SKUA) i förskolan och grundskolan, inklusive fritidshemmet, kommer att genomföras i samarbete med Skolverket och Mälardalens högskola.

Förskolan fortsätter att förbättra sitt arbete med att erbjuda barnen en utbildning av hög kvalitet. Det språk- och kunskapsutvecklande arbetet fortsätter kommande år i syfte att öka barnens möjlighet att kommunicera och vara delaktigt ur ett demokratiskt perspektiv. Den digitala kompetensen för både personal och barn fortsätter med fokus på att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik.

Uppdrag i Budget 2024 – 2026 att följa upp:

- Utveckla och förbättra dokumentation gällande särskilt stöd i förskolan samt öka samsynen i hela organisationen. Det systematiska kvalitetsarbetet har visat att det finns behov av att klarlägga bedömningen av samt höja kvaliteten gällande särskilt stöd på förskolorna.
- Förvaltningarnas ledningsgrupp har under året arbetat fram övergripande mål för samtliga förvaltningar och ett av målen är att sänka den totala sjukfrånvaron med 0,5 procentenheter per år från och med 2023. Andelen sjukskrivningar ligger högt i förskolan både förskollärare och barnskötare så området är prioriterat och ska följas upp noggrant.

- Utredda omfattning, huvudmannaskap och lokalisering av öppna förskolan för att bättre nå fler invånare i behov av den öppna förskolans verksamhet, där särskilt behovet av finskspråkig verksamhet tillgodoses.

Tidplaner

Ärendet behandlas vid barn- och skolnämndens sammanträde den 6 november 2023.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Bilagor

Förskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2022/23

Beslut skickas till

Registrator
Skolchef grundskola
Avdelningen för kvalitetsutveckling och strategisk planering
Enheten för resultat och analys

NORRTÄLJE
KOMMUN

Norrtälje kommun

Kommunala förskolans kvalitetsrapport 2022/2023

Förskolans systematiska kvalitetsarbete

Datum: 2023-10-27

Inledning: förskola

Förskolans förutsättningar

I Norrtälje kommun har det under läsåret 2022/2023 bedrivits förskoleverksamhet i 70 förskolor. Av dem har 40 drivits i fristående regi och 30 förskolor i kommunal regi. I juni 2023 var det 1 566 barn i de kommunala förskolorna och 1 567 barn i de fristående förskolorna. Det är första gången som fler barn varit inskrivna i fristående verksamhet än i den kommunala verksamheten.

En stor gemensam utmaning, för både kommunal och enskild huvudman, är den avstannande befolkningsutvecklingen i kommunen. Det flyttar in färre familjer än tidigare befolkningsprognoser indikerat och det föds färre barn än tidigare uppskattningar. Inför 2024 ser det ut att bli mellan 200 och 250 färre barn i förskoleålder än under 2022. Det märks en oro såväl i egenregin som hos de fristående aktörerna på grund av det minskande på antalet barn i kommunen.

Fler förskolor än vanligt har haft lediga platser hösten 2023 och den trenden ser ut att fortsätta även nästa höst. Det positiva i sammanhanget är att egen regin håller hög kvalitet så vi ser att beläggningen på de kommunala förskolorna är fortsatt relativt god till skillnad mot vissa fristående. Det har öppnats upp två nya fristående förskolor i Norrtälje stad som i sakta mak fyller upp sina platser. Blåklinten som ligger i paviljonger i Vigelsjö attraherar dock inte nya familjer men barnen som gått på förskolan sedan tidigare är kvar på förskolan. Situationen med vikande barnantal är utmanande och det finns en risk att många förskolor får ekonomiska begränsningar som kan leda till konkurser eller avveckling av förskolor. Under hösten 2023 har en förskola i centrala Norrtälje stad aviserat att de stänger sin verksamhet. Det blir en utmaning för den kommunala verksamheten att hantera mitt i ett läsår då barnen ska erbjudas plats på annan förskola. Barnen erbjuds förtur till en kommunal förskola i enlighet med Norrtälje kommuns riktlinjer. Läget med överetablering är störst i Norrtälje stad. I april 2024 ser det i dagsläget ut att finnas 383 lediga förskoleplatser med 1 462 förskolebarn inskrivna på 1 845 platser i staden. Ett visst tillskott av barn förväntas utöver redan placerade och planerade barn dock inte i så stor omfattning att de kan fylla upp de platser som finns lediga.

Flera landsbygdsförskolor har vikande söktryck vilket ökar sårbarheten och gör det svårt att bygga en stark organisation på de förskolorna. Det är även svårare att rekrytera både vikarier och fasta medarbetare till förskolorna på landsbygden än för förskolorna i tätorterna. Under oktober 2023 lyfts några förskolor upp på förslag för avveckling i en strukturomvandling inom förskolorna i Norrtälje kommun. Utifrån vikande befolkningstillväxt och att vi ser ett minskat söktryck på några landsbygdsförskolor är de under beredning. De föreslagna adresserna har alternativa förskolor med platser tillgängliga inom relativ närhet.

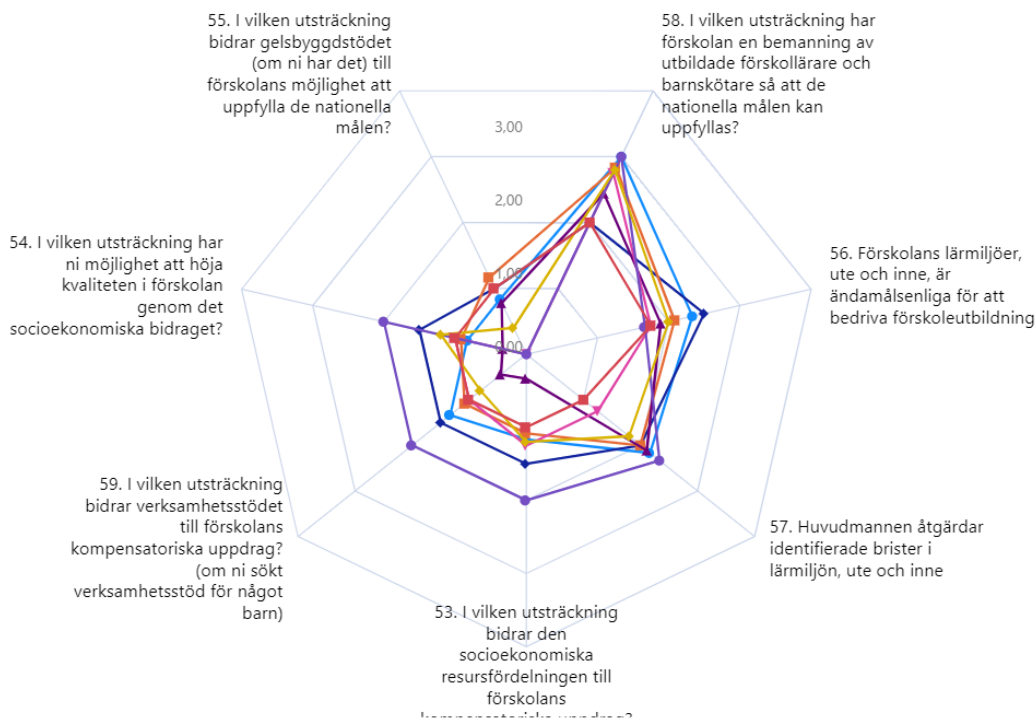
Norrtälje kommun är finskt förvaltningsområde och det bedrivs förskoleverksamhet på finska i en del av undervisningen på förskolan Blåklinten i Norrtälje. Det har varit färre än 10 barn i den finskspråkiga i verksamheten under 2023.

Förutsättningar för verksamheten

Förskoleområde

Medel - Hallsta Östra Medel - Hallsta Västra Medel - Nte Nordöstra Medel - Nte Södra Medel - Nte Västra Medel - Rimbo Östra Medel - Rimbo Västra Medel - Vaddö

Kompensatoriska uppdrag ska det stå på sista raden i nummer 53

Arbete med fokus på organisation för alla barns rätt till en förskola med hög kvalitet.

Förskolor, oavsett huvudman, ska ta emot barn enligt köreglerna i Norrtälje kommuns regler för placeringar. Grunden är att barn i kö ska erbjudas placering efter kötid till verksamheten. När barnet är på väg att starta i förskolan går arbetet igång med att möta upp alla barn och bygga en bra organisation för barn och pedagoger i verksamheterna.

Barn i behov av extra stöd ska erbjudas det, oberoende av huvudman. Enligt Skollagen 8 kap. 9§ gäller följande kring särskilt stöd: "Om det genom uppgifter från förskolans personal, ett barn eller ett barns vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska rektorn se till att barnet ges sådant stöd." Hur en förskola organiserar sig ser olika ut beroende på vilket behov det enskilda barnet har samt hur förskolan organisation ser ut. Fristående förskolor har enligt Skollagen 8 kap. 23 § rätt till tilläggsbelopp för att kunna ge rätt stöd till barn med sådant behov: "Tilläggsbelopp ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets behov." Paragrafen i Skollagen riktar sig endast emot fristående förskolor men i den likabehandling som Norrtälje kommun har hanteras inkomna ansökningar i en identisk ärendebereidning oavsett huvudman. Den enda skillnaden är att beslutet som gäller egen regin blir i form av verksamhetsstöd i stället för tilläggsbelopp.

De kommunala rektorerna beskriver i sina kvalitetsrapporter om de utmaningar som kan uppstå när barn med särskilda behov börjar på en förskola. På mindre enheter med färre anställda blir det en utmaning att organisera för att kunna ge barn i behov rätt stöd samtidigt som det finns en stor grupp barn som ska få stöd i *sin* kunskapsutveckling. Likvärdigheten i utbildningen utmanas vilket även påverkar personalen negativt då de upplever att de inte "räcker till". flera rektorer anställer resurspersoner även om de inte får verksamhetsstöd. Upplevelsen hos rektor kan bli att de ekonomiska resurserna inte riktigt finns för att kunna stötta och stärka varje barn så långt det rimligtvis kan gå.

Ansökan om verksamhetsstöd görs endast där det har stora behov även om vi ser att fler skulle behöva stöd. Det upplevs att ansökningsförfarandet tar tid och många underlag krävs trots att barnet endast gått på förskolan en kort tid. Ansökningsförfarandet är ett område som behöver ses över för att kunna möta barnens behov med rätt stöd och för att öka likvärdigheten i beviljandet av verksamhetsstöd.

Det finns några exempel på vårdnadshavare till barn med stora behov som bytt från fristående huvudmän till kommunal förskola för att de inte uppfattat att den fristående förskolan, i deras fall, mött upp barnets behov. Det finns även skillnader mellan de kommunala förskolorna över hur väl lyckas möta barn med stora behov. De förskolor som är skickliga att ge rätt stöd till barn med särskilda behov får fler barn med stora behov. Vårdnadshavare söker till dessa förskolor efter tips från andra vårdnadshavare. Det innebär i sig en extra utmaning på en enskild förskola då det blir flera barn med stora behov i samma grupp. Förskolorna indikerar att det efter pandemiåren är fler barn som har utmaningar att interagera i grupp tillsammans med andra barn än tidigare. Mönstret lyfts även från grundskolorna som tar emot sexåringar för start i förskoleklasserna. Det kan vara ett mönster som gör att förskolorna behöver förändra och utveckla sitt arbetssätt i någon riktning framöver.

Analys av alla barns rätt till en förskola med hög kvalitet.

Rektor och pedagoger har en ett stort engagemang för att möta upp alla barn i förskola så långt det möjligen går. Rent medicinska diagnoser som till exempel diabetes är utmanande men där är behoven kring barnets extra behov av stöd och nära omvårdnad eller övervakning tydligt. Med de unga barnen i förskolan kan det vara svårare att få tydliga underlag till ansökningar som behandlas.

Det finns ett behov av att arbeta igenom processen utifrån olika angreppsvinklar dels utifrån vilka delar i organiserandet kring stödsatser ingår i grundbeloppet som betalas ut till en förskola. Vilken typ av insatser är som menas med "ett omfattande behov av särskilt stöd" enligt skollagen. Här behöver det lyftas upp belysa olika sätt arrangera stödet utifrån de enskilda barnets behov och att synliggöra vilken typ av dokumentation som är nödvändig för ärendeberedningen. För att klargöra behandlingen ska ett arbete organiseras inom det systematiska kvalitetsarbetet för att synliggöra vad som behöver utvecklas vidare. Rättssäkerheten mellan olika förskolors beviljade extra resurser riktade mot enskilda barn behöver säkerställas. Samtidigt är det otroligt viktigt med uppföljningen/utvärderingen av utfallet av insatta åtgärder för att säkerställa att de har önskad effekt eller utvecklas. Flera kommunala förskolor gör stordåd med barn som utmanar verksamheten och lyckas nå långt i deras utveckling men det finns möjlighet att nå ännu längre.

Ett utvecklingsområde som lyfts fram i Barn- och Skolnämndens verksamhetsplan inför 2024 är: Utveckla och förbättra dokumentation gällande särskilt stöd i förskolan samt öka samsynen i hela organisationen. Det systematiska kvalitetsarbetet har visat att det finns behov av att klargöra bedömningen av samt höja kvaliteten gällande särskilt stöd på förskolorna. För att säkerställa att alla barn får stöd oavsett förskola ska insatser genomföras så att underlag från förskolorna och bedömningarna angående verksamhetsstöd och tilläggsbelopp blir likvärdiga. Insatserna ska leda till en samsyn i organisationen och redovisas i kommande kvalitetsredovisning för förskolan.

Hur påverkas barnens lärande på våra minsta förskolor

Om barngruppen blir kraftigt begränsad utmanas möjligheten för barnen att samspela med kamrater i liknande ålder, intresse och utvecklingsfas. För att det skall finnas goda förutsättningar för samspel är det rimligt att tänka två pojkar respektive flickor per årskull i förskolan är ett önskvärt läge för att gynna samspelet. Det medför att det på förskolan bör vara minst 20 barn (i åldrarna 1 - 5 år och fyra barn/årskull) för att skapa en lämplig sammansättning av kamrater för samspel med alternativa kontaktytor för barnen.

Genom att barn lär av barn följer av resonemanget ovan att det kan uppstå problem när grupperna blir för små. Då begränsas tillgången till kamrater vilket kan medföra negativa effekter för barnens utveckling och lärande. För att kunna möta målet med gemensamma lekar behöver det finnas barn som kan utmana och stimulera varandra. Erfarenheter i förskolorna är att när det blir för få barn begränsas kontaktytorna och det finns en risk för utanförskap i det lilla sammanhanget. Den verksamhet som till exempel idag bedrivs på Herrängs förskola är därför inte förenlig med intentionerna i förskolans läroplan.

Barn på små orter med begränsat socialt umgänge gynnas av utökade kontaktytor med ett utvecklat socialt sammanhang på förskolan. Förvaltningens erfarenhet är att detta ofta uttrycks av vårdnadshavare efter att barn bytt från den lilla förskolan till ett bredare sammanhang. Vårdnadshavarnas nöjdhet med omsorgen är ofta stor på de minsta förskolorna och trygghet är starkt uppskattad. För verksamheten fungera det bra när medarbetarna är på plats men det är mycket svårt att organisera när det behövs vikarier på enheterna. På enheter som ligger utanför centralorterna och har en liten bemanning blir det mycket ensamarbete på förskolan. Det är därför svårt att finna vikarier som är kända för och som känner barnen.

I resursfördelningsmodellen finns det en del som kallas lokaliseringstillägg som betalas ut till förskolor i utpekade områden som kvalificerar sig enligt kriterierna. Under 2023 har det varit Närtuna, Herräng, Grisslehamn, Björkö-Arholma, Vätö och Köpmanholm som kvalificerat sig. Inför 2024 ser vi att både Köpmanholm och Uteleken på Blidö har lediga platser så de blockerar lokaliseringstillägget för varandra. Konstruktionen är till för att hindra att det blir flera små förskolor med lediga platser i närhet till varandra.

Analys av lärandet på mycket små förskolor

I Norrtälje kommun var det två mycket små förskolor med mycket få barn under läsåret 2022/23, Björkö-Arholma och Köpmanholm. Trenden är att Närtuna och Herräng närmar sig mycket små nivåer med omkring fyra till åtta barn i verksamheterna inför hösten 2024. På dessa enheter blir verksamheten mycket begränsad där några barn dessutom kan vara syskon. På de förskolorna blir det omöjligt att uppfylla delarna i läroplanen med fokus på barns samspel och lärande i grupp med varandra. Verksamheten blir inte att betrakta som en förskola i grunden utan blir en form av dagligomsorg för barnen mer som pedagogisk omsorg än förskola. Hösten 2024 finns förslag på avveckling av verksamheterna vid Närtuna och Söderbykarl då det finns gott om lediga platser på närliggande förskolor där barnen kan erbjudas större möjligheter till en förskola av hög kvalitet.

Lokaliseringstillägget till de minsta förskolorna på landsbygden stöttar upp den svaga ekonomin på den berörda enheten. Men det påverkar inte den grundläggande utmaningen att det är så pass få barn så det är svårt att organisera en stark och bra förskoleverksamhet i grunden. Trots bidraget så visar de minsta enheterna underskott som påverkar hela rektorsområdes ekonomi. Det finns en gräns för att hålla i gång de små förskolorna som förskoleverksamhet.

Mål för utbildningarna

Barn- och skolnämndens mål för förskolan

- Skapa förutsättningar för att höja kunskapsresultaten
- Öka tryggheten och trivseln i skolan
- Skapa en stödjande och uppmuntrande läromiljö

Höjda kunskapsresultat

Förskolornas arbete med fokus på att stärka analysen och uppföljningen av undervisningen är ett led i att fokusera mot höjd kunskapsnivå hos barnen i förskolan. Förskolorna utvecklar undervisningen kontinuerligt och att verksamheten utvecklas vidare. Även SKUA (Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt) har bäring mot det övergripande målet att arbeta emot höjda kunskapsresultat.

Öka tryggheten och trivseln i skolan

Generellt sett är nöjdheten mycket hög i förskolorna och på enheter där det är lägre resultat följer rektorerna upp arbetet aktivt för att verka för en positiv utveckling. Ett område som landar i hur förskolorna ska kunna öka trygghet och trivsel i förskolorna är att öka förståelsen hos vårdnadshavarna med fokus på lärande och undervisning. För att stärka upp introduktionen av utbildningsfokuset finns behov av att se över hur de öppna förskolorna i Norrtälje kommun organiseras. Utifrån detta kommer Barn- och Skolförvaltningen utreda omfattning, huvudmannaskap och lokalisering av öppna förskolan för att bättre nå fler invånare i behov av den öppna förskolans verksamhet, där särskilt behovet av finskspråkig verksamhet tillgodoses. Utredningen kommer redovisas för Barn- och Skolnämnden senast i slutet av 2024. Men förhoppningsvis tidigare under året.

Förskolans utvecklingsområde under 2022 - 2023

Digitala verktyg i en digital förskola

Under året har det arbetats fram en tydlig progressionskarta och det har lagts ett tydligt fokus på vad och hur vi ska använda digitala verktyg med barnen i förskolorna. Förskolans gemensamma IKT-grupp (Arbetsgrupp med fokus på informations och kommunikationsteknologi-IKT) har genomfört fortbildningsinsatser för alla medarbetare som behövde ökad digital grundkompetens. Omvärlden ändras och digitala kommunikationssätt och arbetsformer är en del av vardagen som medborgare. Alla medarbetare på våra förskolor behöver förstå hur och i vilka situationer som digitala verktyg behöver användas. Mycket av förskolornas interna kommunikation går via användandet av Teams för att löpande informera och kommunicera inom respektive förskola. Den genomförda grundutbildningen som genomfördes fick otroligt bra feedback från deltagarna och gör att målet med en stärkt grund anses uppnått. Nu ska stegen vidare tas med att implementera progressionskartan i alla förskolor under det kommande läsåret.

Hållbar utveckling i förskolan

Fokuset inom hållbar utveckling har fokuserat mot barnens språkutveckling och landat i insatser att utveckla förskolans användande av SKUA (Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt). Insatser i form av nätverk genom *Förskolan i fokus* har gett resultat på förskolor med hög andel barn med annat modersmål hos barnen. De var även utpekade förskolor som erbjöds riktade insatser för alla medarbetare och på dem har arbetssättet börjat att sätta sig i de inarbetade arbetsformerna. Dock är det inte lika tydligt med syftet med arbetssättet på förskolor med få barn med annat modersmål. Men utifrån den trenden som syns att barnens språkkunskaper sjunker på förskolorna generellt behöver arbetet fortsätta och intensifieras genom insatserna med Skolverkets utbildningssatsning.

Undervisning i förskolan

För att utveckla undervisningen till nästa nivå har det satts fokus på hur väl förskolorna analyserar effekterna av den genomförda undervisningen. I kvalitetsarbetet på aggregerad nivå blir det ofta fokus på genomförda insatser istället för att följa upp och analysera resultaten av undervisningen.

Förskolorna har resultat från självskattning, vårdnadshavarundersökningar samt dokumentation från bland annat Unikum att analysera. Att arbeta med tydligt fokus i vad som ska följas upp från början ger en större möjlighet att dokumentera det som sedan ska följas upp och utifrån det kan analyserna av genomförda insatser analyseras mot uppställda mål.

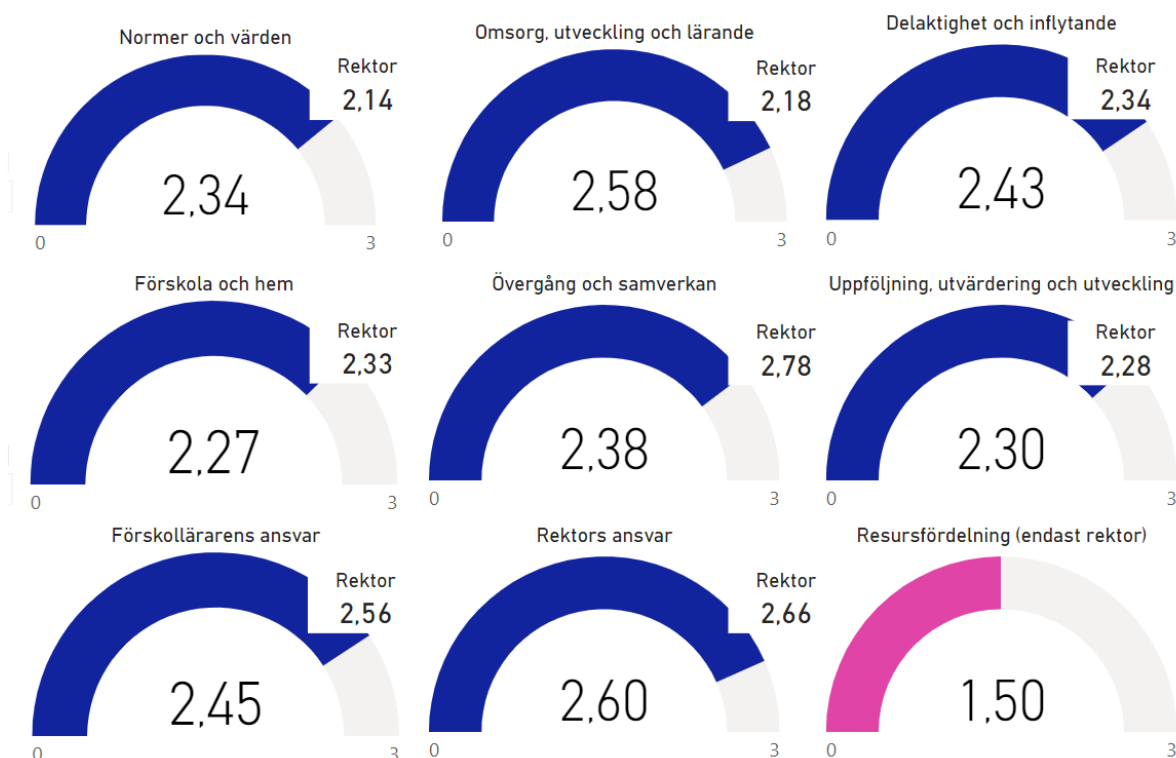
Insatser utifrån Inriktningsmål 4.1: Skapa förutsättningar för höjda kunskapsresultat

Flera insatser genomförs för att stärka stödet till lärare och elever i syfte att skapa förutsättningar för höjda kunskapsresultat. Språk-och kunskapsutvecklande arbete (SKUA) i förskolan och grundskolan, inklusive fritidshemmet, kommer att genomföras i samarbete med Skolverket och Mälardalens högskola.

Förskolan fortsätter att förbättra sitt arbete med att erbjuda barnen en utbildning av hög kvalitet. Det språk-och kunskapsutvecklande arbetet fortsätter kommande år i syfte att öka barnens möjlighet att kommunicera och vara delaktigt ur ett demokratiskt perspektiv. Den digitala kompetensen för både personal och barn fortsätter med fokus på att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik.

Resultat och analys

Förskolans totala resultat över alla områden

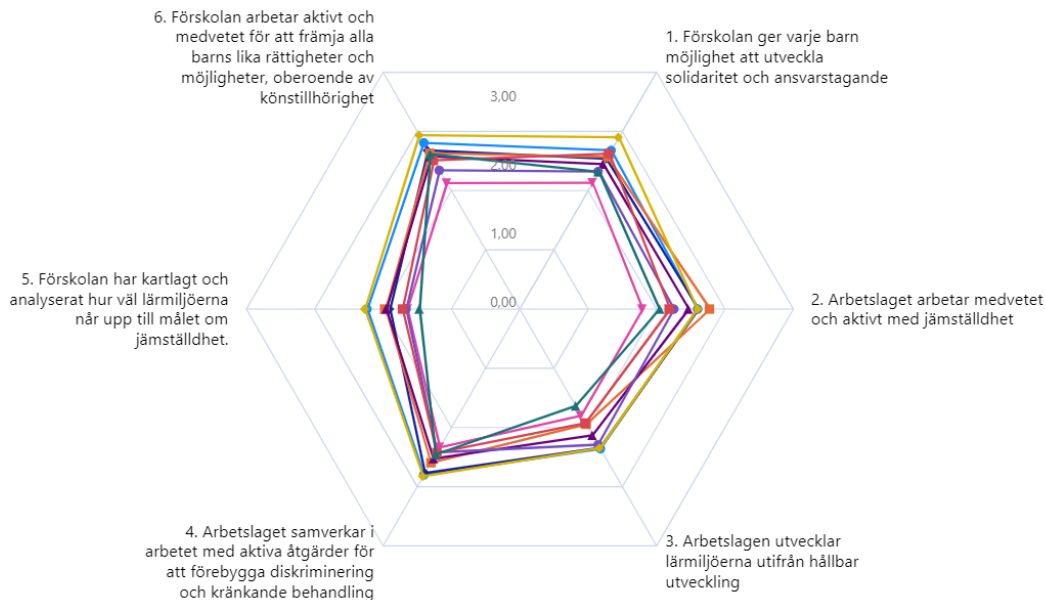

Normer och värden, omsorg, trygghet och lärande

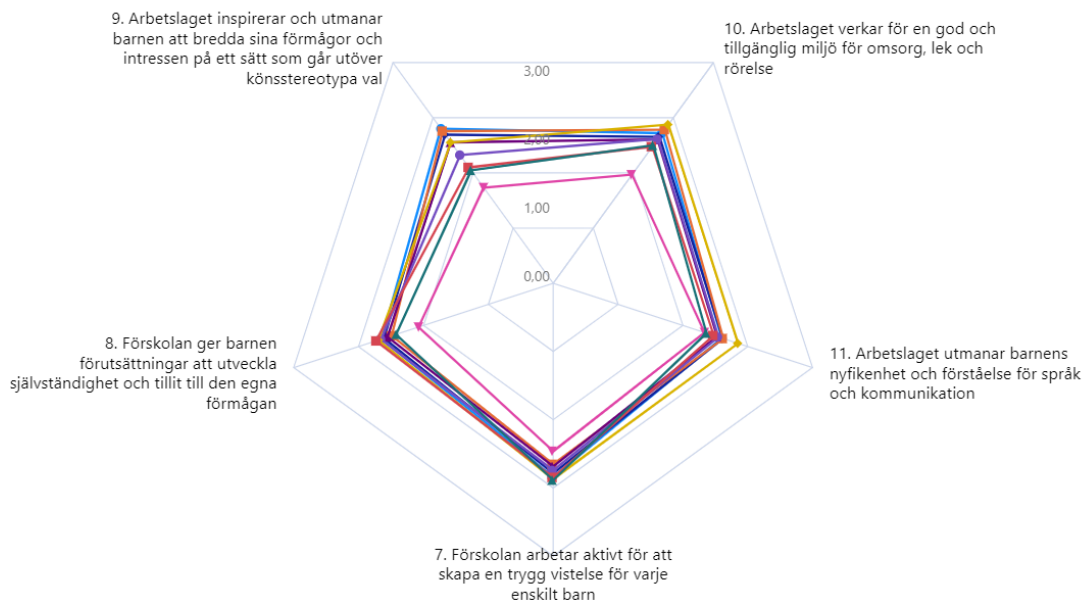
Förskoleområde

Medel - Hallsta Östra Medel - Hallsta Västra Medel - Nte Nordöstra Medel - Nte Östra Medel - Nte Södra Medel - Nte Västra Medel - Rimbo Östra Medel - Rimbo Västra Medel - Vaddö

Förskoleområde

Medel - Hallsta Östra Medel - Hallsta Västra Medel - Nte Nordöstra Medel - Nte Östra Medel - Nte Södra Medel - Nte Västra Medel - Rimbo Östra Medel - Rimbo Västra Medel - Vaddö

Redovisning av resultat kring Normer och värden, omsorg, trygghet och lärande

Normer och värden är centrala begrepp i förskolan som exempel förekommer demokrati i olika böjningsformer på nio ställen i förskolans läroplan. Personalens självskattning som redovisas i spindeldiagrammet ger en fingervisning om vissa skillnader mellan de olika områdena som redovisas i underlaget. Det intressanta med självskattningar är ofta att med ökad medvetenhet så sjunker resultaten i den samlade skattningen utifrån ökad medvetenhet hos medarbetarna. Världshavarundersökningen som genomförs som Norrtälje utbildningsenkät ger en samlad bild av

vårdnadshavarnas uppfattningar i frågan och den samlade bilden är att förskolorna tar tillvara barns tankar och intressen i mycket hög grad då 87 % svarar att det stämmer ganska bra eller helt o hålllet. Resultaten varierar mellan olika förskolor och det finns en osäkerhet hos upp till 25 % av vårdnadshavarna på en enhet som inte vet hur deras barns tankar och intressen tas till vara. På den förskolan blir det ett utvecklingsområde att synliggöra hur barnen involveras och hur deras tankar och intressen tas tillvara. Över lag har förskolorna mycket bra resultat inom områden kring barnens delaktighet.

Inom området jämställdhet skattar sig medarbetarna sig generellt sett lägst i spindeldiagrammet. Några av de kommunala områdena genomför jämställdhetsanalyser som en del av sina löpande uppföljningar men även hos dem är detta ett resultat som är lägre än övriga i självskattningen men de har nått i princip den högsta medvetenheten i frågan i vårdnadshavarundersökningen. Några av de minsta kommunala enheterna toppar nöjdheten hos vårdnadshavarna gällande delaktighet, inflytande och som jämställdhetsfrågor. De minsta förskolorna har i de fall bemanningen fungerar väl ett nära samarbete med vårdnadshavarna. De har stora utmaningar i verksamheten där det begränsade utbudet av kamrater för barnen påverkar utbildningens innehåll kopplat till lärande i grupp som en stor del av förskolans uppdrag.

Varje hösttermin inleder alla förskolorna ett aktivt arbete med att kartlägga kränkande behandling som enligt Skollagen är *"ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet"*. Både diskriminering och kränkande behandling är förbjudet i förskolor, skolor och andra verksamheter som lyder under skollagen. Skyldigheten att förebygga och åtgärda diskriminering respektive kränkande behandling regleras dock till stor del i olika lagar: diskrimineringslagen och skollagen. Kartläggningen utförs på förskolorna genom olika metoder och former mellan olika år på förskolorna. Exempel på kartläggningsmetoder som används kan vara trygghetspromenader med barnen, samtal, insamling av uppgifter från vårdnadshavare på olika sätt. Att arbetet ser olika ut beror på att varje förskola har sina egna förutsättningar och möjligheter. 86 % av vårdnadshavarna uppger att förskolorna arbetar medvetet med frågan men 9 % svarar vet ej på vårdnadshavarundersökningen. 4 % uppger att så inte är fallet enligt vad det uppfattas. Det finns skillnader mellan förskolorna både i andel som svarar vet ej och de som inte tycker att det arbetas medvetet mot kränkande handlingar. Det svåra i detta är att på en av förskolorna ser det ut att vara 8 % som anser att så är fallet men det motsvaras av 1 svar från en vårdnadshavare vilket ibland gör resultat svårvärderade utan att förringa upplevelsen från den svarande vårdnadshavaren. Förskolor med lägre resultat i frågeställningen har ett behov av att förtydliga och synliggöra det arbete som genomförs. Inom förskolan är det nolltolerans mot kränkningar såväl mellan medarbetare, barn och vårdnadshavare. Alla kända kränkningar redovisas löpande till barn- och skolnämnden under året. Under läsåret hösten 2022 till våren 2023 rapporterades totalt sett 30 kränkningar. Intressant i sammanhanget är att 70 % av fallen är det uppfattning att det är en pojke som uppfattats som kränkt i anmälningarna. Det skiljer stort i antalet inrapporterade kränkningar mellan de olika förskoleområdena vilket troligen utpekar en skillnad i hur systematiskt arbetet utförs i verksamheten. Rektor och centrala Barn- och Elevhälsans ansvarige har utrett inkomna kränkningar enligt gängse rutiner i det systematiska uppföljningsarbetet.

I fyra av 30 rapporterade kränkningar var det barn som uppfattats som kränkt av en vuxen i förskolan. Landar det i att det är en kränkning efter utredning kopplas som regel HR-avdelningen in som stöd i ärendet för fortsatta åtgärder. En iakttagelse kring antalet rapporterade kränkningar är att de förskolor där det genomförs utbildningsinsatser och medvetenheten ökar så ökar antalet anmälningar. Den troliga orsaken till detta är att arbetet med att aktivt motverka kränkningar på de förskolorna är väl känt och aktualiserats i verksamheten.

Några av kommunens minsta förskolors resultat kring trygghet är nära 100 % från vårdnadshavarna men det finns någon av dem där nöjdheten är en aning lägre. Vid förändringar på våra mindre förskolor kan det snabbt skapa oro i verksamheten. Flera av de minsta förskolornas fokus ofta landar i omvårdnad och inte så tydligt mot undervisning och lärande.

Medarbetarnas professionella roll i förskolan kan vid vissa tillfällen påverkas av att det finns privata relationer med vårdnadshavare på förskolorna. I en glesbygdskommun som delar av Norrtälje är blir det en realitet om man bor och arbetar i den bygd där man bor. I ärenden som kring anmälningsplikten till socialtjänsten kan detta bli känsligt. Rektorer försöker att styra så att medarbetare inte heller ska ha sina egna barn eller barnbarn i den verksamhet där man själv arbetar utifrån resonemangen ovan.

Medarbetarna strävar efter att arbeta mot förskolans läroplan men får utmaningar i att uppnå den då förutsättningarna inte utifrån bland annat en begränsad barngrupp som är en viktig del för att skapa starka lärande miljöer i förskolan. En annan utmaning som blir tydlig är att medarbetarna har svårt att få till reflektioner i sina arbetslag då de är så få medarbetare i verksamheten så det är i princip omöjligt att få ut reflektionstid på dagtid tillsammans. Det som syns i det systematiska kvalitetsarbetet är att underlagen för analyser är tunnare. Men den stora styrkan på små enheter är medarbetarnas nära kontakter med barnen och att de ofta har starka sociala relationer. Men denna styrka kan bli en nackdel enligt resonemangen ovan kring professionell och privata relationer på små enheter.

Förskolan arbetar med olika målområden i läroplanen och skolans kärnämnen matematik och språk är centrala även i förskolan. Under de senaste åren har vi fått syn på att barnens språkutveckling, även hos barn med föräldrar med högre utbildningsnivå påverkas negativt. En rektor beskriver om vad de ser i enhetens kvalitetsrapport att: *"Fler barn än tidigare har språksvårigheter, vilket vi under det gångna läsåret arbetat aktivt och medvetet med, men som kvarstår och behöver fokuseras på även framåt. Fler barn med språkliga utmaningar lyftes i TIIF än tidigare och utbildningen på förskolan behöver förändras för att möta upp detta."* De barn som börjar skolan med 2 000 ord löper stor risk att senare ingå i gruppen 17-åringar som bara har 15 000 ord i sitt aktiva ordförråd. Det ska jämföras med det stora flertalet 17-åringar som ligger på omkring 50 000 ord, vilket också är ett riktmärke för vad som krävs för att kunna tillgodogöra sig innehållet i en svensk dagstidning. Barnen som började skolan med 8 000 ord tillhör senare den grupp som vid 17 års ålder ofta har över 70 000 ord i sitt aktiva ordförråd. Utifrån denna kunskap behöver vi aktivt följa barnen på förskolans språkutveckling för att säkerställa att förskolorna bidrar så bra som möjligt. Alla förskolor ska arbeta utifrån kunskaperna inom språk och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) men vi ser att det skiljer mellan enheterna. Förskolor med stor andel flerspråkiga eller nyanlända gör det i högre grad än de med färre barn med andra modersmål än svenska. En nyckelfaktor till språkutveckling är läsning och för att stimulera vårdnadshavare att läsa för barnen har flera av våra kommunala förskolor skapat hallbibliotek där familjerna kan låna med böcker hem. Inslaget är uppskattat och kan förhoppningsvis inspirera familjer att läsa mer. När det diskuteras skärmarnas vara eller inte vara för barn i förskoleålder kan det finnas en koppling mellan lättillgänglig strömmande film och media som ersätter situationer när man tidigare läste för sina barn i hemmen.

Analys av Normer och värden, omsorg och trygghet

Förskolorna har generellt sett en bra grund gällande trygghet, normer och värden. Om det är brister inom dessa områden reagerar vårdnadshavare eller andra runt förskolorna och kontaktar rektor, skolchef eller rapporterar en brist till huvudmannen för utredning. Det är vid ytterst få tillfällen det kommer in en anmälan utan att rektor redan är medveten och insatt i frågeställningen redan. De klagomål eller brister som hanteras av huvudmannen handlar oftast om att vårdnadshavare inte är nöjda med bemötandet men att ärendet hanterats inom lagar och förordningar. Att det skiljer i antal anmälningar per förskoleområde är intressant men alla områden i egenregion har gjort anmälningar så rutinerna är säkerställda hos rektorerna vilket är ett gott betyg.

När förskolors kommunikation med vårdnadshavare och barn fungerar väl så skapas det en grundtrygghet i verksamheten som är en förutsättning för en förskola av hög kvalitet med lärande i fokus. Medelvärdet på frågan om mitt barn är tryggt i förskolan är 3,7 av maximalt 4,0 vilket är högt och ett bra betyg. Det är några förskolor med lägre resultat och de är kända av barn och skolförvaltningen och som följer deras arbete i samspel med rektor som ansvarar för verksamheten.

Alla medarbetare i förskolorna är otroligt viktiga och brister i samarbetet med vårdnadshavarna är viktigt för att skapa en bra grund för samarbete. En utmaning i verksamheter kan vara att lyfta och påpeka, stötta en kollega som har utmaningar att möta barn, vårdnadshavare och kollegor i verksamheterna. Rektorer hanterar dessa frågor men det blir ofta känsligt när en medarbetares personlighet kommer i fokus i frågor kring bemötande och samspel diskuteras. Det är viktigt att hålla värdegrundssamtalen levande så att det kan lyftas med en naturlig koppling med fokus på utveckling av verksamheten som sker löpande. Erfarenheten är att när det kommer till situationer där det finns behov av utveckling är det avgörande att samtalen kring värdegrund och bemötande sker löpande för att kunna lyfta och synliggöra situationer där det funnits inslag från medarbetare som kan uppfattas som en kränkning. Rektorer arbetar i dessa fall som funnits under året tätt tillsammans med HR-avdelningen.

Arbetet löper på systematiskt och ingår i förskolornas årshjul genom arbetet med planerna mot kränkande behandling och diskriminering vilket gör att frågor kring trygghet, normer och värden sker naturligt årligen. Under det kommande läsåret planeras även att införa ett årshjul med fokus på mänskliga rättigheter som stöd i arbetet med viktiga datum att uppmärksamma under året. Fokus ligger i att synliggöra och få ett fokus på förskolans viktiga demokratiuppdrag. Förskolornas arbete för trygghet inom området normer och värden är väl förankrat och sker med en årlig rutin vilket gör att det är en styrka inom verksamheterna.

I kvalitetsarbetet finns tendenser på att språkliga förmågan hos barnen är sjunker och behöver verkligen arbeta för att skapa en språkligt stimulerande miljö på förskolorna i Norrtälje. Språkutveckling är ett utvecklingsområde för förskolorna i Norrtälje kommun i och med den negativa trend som ses i barnens språkutveckling. I samarbete med Skolverket kommer förskolorna i Norrtälje kommun att genomföra en utbildningsinsats med fokus på att stärka flerspråkiga och nyanländas språkutveckling och lärande utifrån att barnens skolresultat är lägre i Norrtälje än riket. Att aktivt satsa på språk och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) i förskolorna är en del i detta arbete. Alla kommunala förskoleområden ska utbilda minst två SKUA-piloter vardera via en högskolesamverkan. Genom analyser av utbildningens resultat blir det tydligt att kunskaperna hos våra medarbetare behöver stärkas och de utbildade piloterna kommer sedan att hålla i nätverk inom sina respektive enheter. En projektledare för förskolans del av insatsen är rekryterad och inleder planeringsarbetet för insatsen redan hösten 2023. Hela insatsen kommer att vara till slutet av 2025 i steg 1. Att förändra arbetssätt tar tid i pedagogisk verksamhet och av erfarenhet verkar förskolan i långsamma processer så att de utvecklade arbetssätten verkligen får plats och fäste i förskolornas vardag. De långsamma processerna skapar igenkänning för medarbetarna och kan förhoppningsvis få bestående effekter för barnens lärande och kunskaper.

Lärande

Resultat och analys kring utveckling och lärande

Utifrån Norrtälje utbildningsenkät ger 95 % av vårdnadshavarna den bilden av att förskolan är utvecklande och lärande för mitt barn. Av resterande 5 % är det 3 % som tycker att det stämmer ganska dåligt. Det finns skillnader mellan förskolorna och på de förskolor där resultaten är lägre arbetar rektorer aktivt med att utveckla verksamheterna. En av förskolorna som har ett lägre resultat i denna fråga gjorde inför läsåret 2022 - 2023 en omfördelning av barnen från 1 till 5 årsgrupper till mer åldersdelade grupper vilket kan ge en effekt av osäkerhet hos vårdnadshavarna innan förändringen landat. Det finns mönster där utveckling av verksamheten som i steg ett ses som en utveckling inom verksamheten inte alltid ses direkt av vårdnadshavarna. Kontinuitet, igenkänning och trygghet kontra utveckling av förskolans verksamhet kan i vissa lägen stå emot varandra i den bild som vårdnadshavarna ger i utbildningsenkäten. Det finns trender mellan 2022 års resultat och 2023 som stödjer att utvecklingsinsatser som först gav ett lägre resultat och nått högre skattning när arbetssättet landat. En viktig grund när förskolorna använder vårdnadshavares resultat i utbildningsenkäten är att det inte är ett mått av kvaliteten i verksamheten utan en subjektiv skattning utifrån vårdnadshavares uppfattning i frågeställningarna och i vissa delar ett mått på hur väl

förskolan lyckats i sin kommunikation kring exempelvis lärande i matematik eller språkutveckling. Speciellt matematik i förskolan är intressant i utbildningsenkäten där skattningarna varierar stort mellan förskolorna och delvis mellan åren.

Digitaliseringen i förskolan är under luppen och regeringen ger nu Skolverket i uppdrag att föreslå ändringar i förskolans läroplan som innebär att utbildningen i huvudsak ska vara skärmfri för barnen. Norrtäljes kommunala förskolor har under närmare tio år arbetat med digitala verktyg i verksamheterna och utvecklingsarbetet har passerat flertal olika stadier och processer kring vad och hur de använts. Det förekommer filmuppspelningar och det vi kan kalla passivt tittande ibland i våra förskolor. För att stärka förståelsen för digitala verktyg kan användas lärande och stötta undervisningen på förskolorna har rektorsgruppen beslutat om en progressionskarta som stöd och riktlinje för hur de digitala verktygen ska användas. De olika områden som lyfts fram är källkritik, projicering, programmering, bild-, ljus- och filmhantering. De tydliga ramarna ger en inriktning för arbetet och är viktiga för att möta omvärlden och utjämna kunskapsnivåerna hur och vad som kan göras med hjälp av en digitalkamera, telefon, dator eller lärplatta. Arbetet med digitala verktyg på förskolorna i Norrtälje har som regel god förankring och medveten koppling till undervisningen när de används på förskolan.

Arbetet med implementeringen av progressionskartan är ett utvecklingsområde under läsåret. Vi har valt att fokusera på vad som förväntas och inte beskrivit sådant som är mindre önskvärt. Syftet med progressionskartan är att det är en grund för att synliggöra vad vi förväntar oss att alla medarbetare i arbetslagen ska erbjuda barnen i förskolorna. Rektorsgruppen i förskolan är trygga med att användandet enligt progressionskartans intentioner med utgångspunkten att berika och tillföra digitala verktyg där det kan kopplas i undervisningen ger positiva effekter för barnen.

En förutsättning för en förskola med hög kvalitet är kompetenta pedagoger och utbildade förskollärare. I de kommunala förskolorna är 37 % av medarbetarna utbildade förskollärare sedan varierar andelen förskollärare mellan de olika områdena (från 56 till 27 %). De fristående förskolorna i kommunen har endast 27 % utbildade förskollärare så detta är en faktor som särskiljer egen regin mot de fristående förskolorna. Den högre andelen förskollärare påverkar troligen även att andelen barn per årsarbetare i de kommunala förskolorna är något högre än i de fristående förskolorna (5,0 mot 4,8 barn per årsarbetare). Att organisera för planering av undervisning och reflektion i arbetslagen är en utmaning på de små enheterna som inte har möjlighet att organisera sig i flera arbetslag. Det medför att arbetslaget inte kan samlas gemensamt någon gång under dagtid på förskolorna. På dessa enheter blir det en faktor som tydligt försämrar villkoren för verksamhetens kvalitetsutveckling. Det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) blir då lidande på förskolan. En faktor som påverkar framgångsrikt SKA arbete är att förskollärare kan samarbeta och reflektera tillsammans med andra förskollärare.

En stabil grundbemanning med förskollärare är starkt bidragande för hög kvalitet i undervisningen. Rektorer som har arbetat på att öka andelen utbildade förskollärare vittnar om att de ser en högre fokusering på lärandet och att kvalitetsarbetet utvecklas positivt på de förskolorna. Inom en välfungerande förskola sitter omsorg och lärande tätt samman och bildar en rolig, trygg och lärorik verksamhet för alla barn. Det senaste året har det varit lite lättare än tidigare att rekrytera förskollärare än innan som söker utannonserade tjänster vilket är mycket positivt för huvudmannen som arbetsgivare.

Under 2023 och minst två år framåt pågår det en utvecklingsinsats inom "Förskolan i fokus" (FIF) vårt stadsbidragsfinansierade projekt en utvecklingsinsats med fokus på analys av undervisningen i förskolan. En skillnad mellan förskola och skola är att skolan har uppnående mål och betyg som är mer mätbara. Förskolan har i sin läroplan (Lpfö-2018) strävansmål som utvärderas på gruppen och inte lika tydligt fokus på individ som i skolan. Det finns diskussioner kring bedömning att förskolan inte ska bedöma barn som kan leda till svårigheter att följa upp hur utvecklingsprocesser gett effekt på undervisningen eller inte. Samtidigt ska förskolan följa de enskilda barnens lärande i förskolan löpande genom bland annat utvecklingssamtalen med vårdnadshavarna.

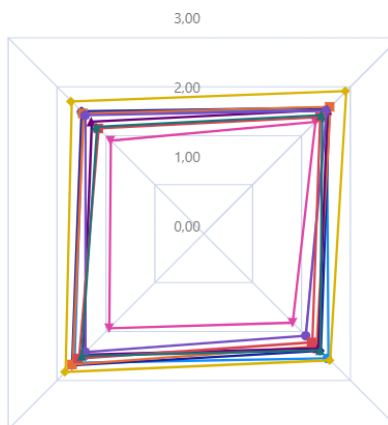

Barns delaktighet och inflytande

Förskoleområde

Medel - Hallsta Östra Medel - Hallsta Västra Medel - Nte Nordöstra Medel - Nte Östra Medel - Nte Södra Medel - Nte Västra Medel - Rimbo Östra Medel - Rimbo Västra Medel - Vaddö

21. Arbetslaget förbereder barnen för våra demokratiska värden

18. Förskolan arbetar aktivt för att ge varje barn förutsättningar att uttrycka tankar och åsikter

20. Arbetslaget främjar barnens förmåga att ta ansvar för sig själva

19. Förskolan har rutiner för att säkerställa att alla barn får inflytande över utbildningen oavsett könstillhörighet

Resultat och analys kring Barns delaktighet och inflytande

Alla enheter skattar sig relativt jämt i medarbetarnas självskattning kring barnens delaktighet. Intressant är att genomgående ligger Norrtälje södra förskoleområde lägst i flera av självskattningarna. Det finns forskning som lyfter fram att ökad kunskap hos de som skattar sig leder till lägre resultat utifrån att mer kunskap leder till ökad medvetenhet om att det finns mer att lära. Organisationen i Norrtälje södra förskoleområde har en hög medvetenhet hos både ledning och medarbetare som mycket väl kan ha en påverkan på självskattningarna. Resultaten i utbildningsenkäten där vårdnadshavarna ger uttryck för hur väl barnens tankar och intressen tas tillvara på förskolorna i Norrtälje södra ger inte uttryck för att de skulle ge barnen mindre inflytande och delaktighet än andra enheter.

Barns delaktighet och inflytande fungerar överlag bra i våra förskolor om vi ser på de resultat som vi har att utgå ifrån. Det finns förskolor som återkommer med något svagare resultat likväl de som tydligt har starka resultat rakt igenom. De förskolor som sticker ut arbetar rektorer extra aktivt med och följer deras kvalitetsarbete extra nära för att utveckla dem vidare.

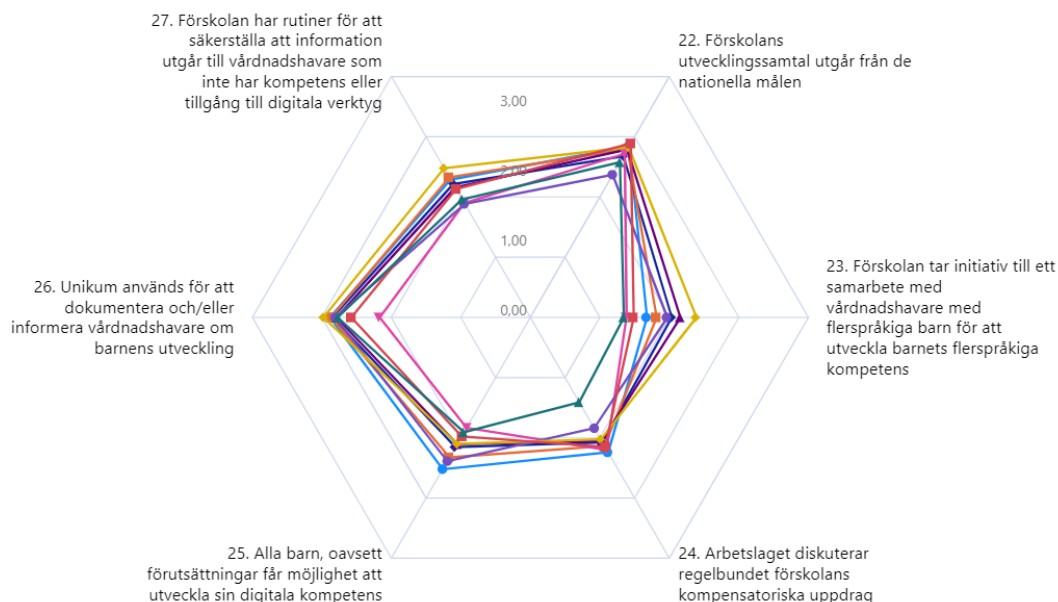
En avgörande faktor att säkra barnens delaktighet och inflytande är att ha en god andel förskollärare i verksamheterna. Förskolorna i Norrtälje arbetar emot att höja andelen förskollärare i verksamheterna från 37 % till 40 % 2024. Det finns skillnader mellan de olika enheterna och den med lägst antal förskollärare 2022 hade 26 %. Då barnantalet ser ut att minska mot 2024 och det finns en risk för övertaligheter inom förskolan finns det en möjlighet att öka andelen förskollärare i strävan att stärka undervisningen i verksamheterna genom att styra vilka yrkeskategorier eventuella övertaligheter riktas emot. Kompetenta barnskötare och förskollärare har viktiga uppdrag inom förskolan och vi ska ha en bra sammansättning av arbetslagen som ger bra förutsättningar för utveckling av förskolans verksamhet. Förskollärare har högre löneläge så det gäller att balansera bra olika parametrar utifrån att en högre andel förskollärare leder till fler barn per årsarbetare än om andelen barnskötare är högre.

Förskola och hem

Förskoleområde

Medel - Hallsta Östra Medel - Hallsta Västra Medel - Nte Nordöstra Medel - Nte Östra Medel - Nte Södra Medel - Nte Västra Medel - Rimbo Östra Medel - Rimbo Västra Medel - Vaddö

Resultat och analys kring Förskola och hem

Kommunikationen mellan vårdnadshavare och förskola är otroligt viktig för att skapa en trygghet och tillit för förskolan hos vårdnadshavarna. Alla förskolors medarbetare skattar att de har rutiner kring utvecklingssamtal som sker årligen och utgår från de nationella målen. Ser vi på utbildningsenkäten är det dock 15% som inte uppfattar att de har fått tydlig information om hur deras barn utvecklas på förskolan. Det ger att 85 % uppfattar att de får en bra bild om barnens utveckling och lärande från förskolan. De som inte upplever att de har fått tydlig information varierar mellan 0 och 43% mellan de olika enheterna. Här finns både stora och små förskolor vilket skiljer sig från en del andra frågeställningar. Undersökningen till vårdnadshavarna går ut i februari årligen till barn inskrivna på förskolan. Det kan finnas ett utrymme att man precis startat på förskolan och inte hunnit få så mycket information om hur barnet utvecklas men den förskolan kommer vi uppmana att ta reda på ytterligare fakta i frågan.

Det finns en koppling mellan stor nöjdhet av information om mitt barns utveckling och lärande och söktryck till förskolan som är intressant att analysera vidare. Resultaten kring Mitt barn är tryggt i förskolan följer även den relativt lika på de olika förskolorna. Dessa två frågor samlade är en viktig faktor i hur verksamheten uppfattas av vårdnadshavare och där det är lägre siffror på en enskild förskola behöver det analyseras vidare. Vårdnadshavare på fristående förskolor har en något högre nöjdhet i dessa frågor men det finns de som sticker iväg även bland dem. Som fristående kan det ibland finnas en tydligare koppling mellan nöjdhet och popularitet som blir reell hos medarbetarna än i kommunalt drivna förskolor. På en fristående förskola är kopplingen tydligare mellan inkomstbortfallet för förskolan och den egna anställningstryggheten.

Kommunikation mellan förskolan och hemmet kring barnen är otroligt viktigt och är en förutsättning och framgångsfaktor för en bra och trygg förskola. Är vårdnadshavaren trygg ger det en lugn hos barnen och lärandet sker i samspel. Flera av de kommunala förskolorna verkligen lyckas i kommunikationen och har ett bra samarbete medan andra har större utmaningar. De förskolor i egenregion där det kommer in klagomål behandlas i samspel med vårdnadshavare förskola och Barn- och Skolförvaltningen och oftast beror missnöjet i otydlighet i kommunikationen. Som skolchef uppskattas det när vårdnadshavare hör av sig så att förvaltningen kan arbeta med frågorna i

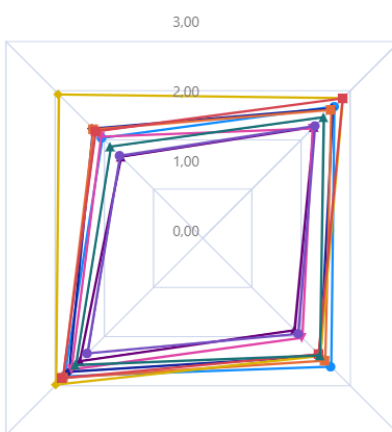
samarbetet med rektor och verksamhet. Sammanfattningsvis är samarbete mellan hem och förskola bra i förskolorna och en styrka inom förskolans verksamhet. En skillnad mellan förskola och skola/fritidshem är ju att man på förskolan har kontakt dagligen med vårdnadshavarna genom att barnen är yngre. Vid stor frånvaro av medarbetare på en förskola där man satt in vikarier i perioder kan det finnas en viss koppling. Samarbetet är som regel är mycket gott men det finns visst utvecklingsarbete att göra på vissa förskolor.

Övergång och samverkan

Förskoleområde

Medel - Hallista Östra Medel - Hallista Västra Medel - Nte Nordöstra Medel - Nte Östra Medel - Nte Södra Medel - Nte Västra Medel - Rimbo Östra Medel - Rimbo Västra Medel - Vaddö

31. Vi samverkar med förskollärare i förskoleklassen och fritidshemmet för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande

28. Förskolan använder den process som är beskriven i Skolfyren i arbetet med barnens övergång till förskoleklass

30. Barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling uppmärksammas särskilt vid övergång till annan avdelning, förskoleklass eller fritidshem

29. Förskolan använder den process som är beskriven i Skolfyren i arbetet med barnens övergång till fritidshem

Resultat och analys kring Övergång och samverkan

Förskolorna arbetar efter processen i skolfyren kring övergångar. Några av rektorerna har kommenterat att processen är tydligare för pedagoger som arbetar med de äldre barnen på förskolan än de som arbetar med de yngre barnen vilket är fullt naturligt. Flera förskolor främst i Norrtälje stad har barn som går vidare till flera olika skolor med olika huvudmän och då blir det svårare att ha ett nära samarbete än om många barn går till samma skola. Det finns flera goda exempel på att det fungera mycket bra i övergångarna. En framgångsfaktor är att rektorerna är delaktiga och håller ihop processen övergripande i övergången mellan förskola och skola. På några håll finns det kontakt med förskoleklassen men mindre med fritidshemmet. Övergångar med barn i behov av särskilt stöd fungerar som regel bra. I vissa fall involveras även specialpedagogerna som arbetar i förskolan som stöd i just de riktade övergångarna för barn i behov av särskilt stöd. Det efterfrågas mer återkoppling från förskoleklassen till förskolan för att bättre följa upp vad barnen som kom från respektive förskola hade för styrkor eller utvecklingsområden på gruppnivå. Här finns det ett intressant område att utveckla vidare för att stärka samarbetet kring övergångar.

Förskolorna har rutiner för övergångar mellan olika grupper och avdelningar som fungerar väl inom verksamheterna. De övergångarna för barnen organiseras inom förskolan i första hand och vårdnadshavarna har som regel liten inblandning i det. På de flesta förskolor är det ett relativt litet steg då barnen redan känner kamrater i den nya gruppen och ofta även medarbetare i de olika grupperna. Övergångar med barn i behov av särskilt stöd fungerar som regel bra. Det finns skillnader mellan olika förskolor och till stor del handlar det om hur många skolor barnen på en förskola går vidare till. Det är lätt att bygga upp ett bra samarbete när det är en sammanhållen

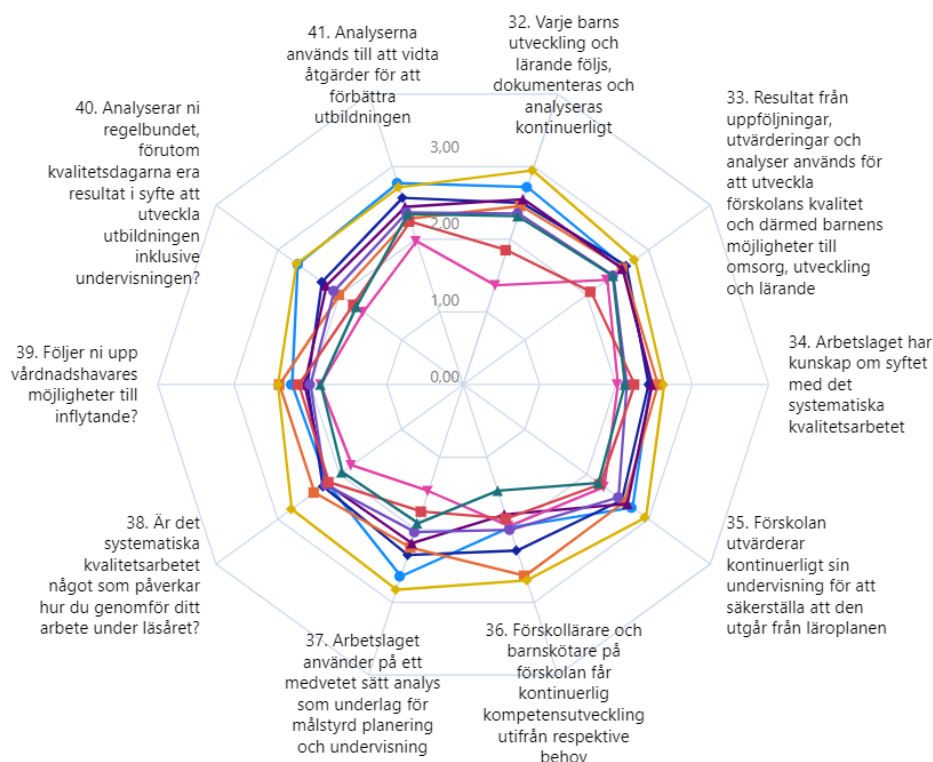

process mot ett läge där enskilda barn sprids på ett stort antal skolor. För att stärka övergångarna och utveckla de kvalitativa processerna kring övergångar kommer det inom ett projekt med Skolverket att utvecklas via nätverk mellan rektorer och pedagoger i egenregin. Ett utökat samarbete kan leda till utveckling av både förskola och skola med ökad kunskap och förståelse för likheter och skillnader.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Förskoleområde

Medel - Hallsta Östra Medel - Hallsta Västra Medel - Nte Nordöstra Medel - Nte Östra Medel - Nte Södra Medel - Nte Västra Medel - Rimbo Östra Medel - Rimbo Västra Medel - Vaddö

Resultat och inom Uppföljning, utvärdering och utveckling

Inom området syns det skillnad mellan de olika enheterna och det finns delar som går att koppla samman med de olika delar som respektive område arbetat med i sitt kvalitetsarbete. Rimbo Östra lyfter fram följande i sin kvalitetsrapport: "Arbetslagen belyser i sina analyser att de aktivt synar sig själva varje vecka under "reflektionen" för att hitta vägar till förbättring och förändring för att ständigt kunna möta barnens utveckling och lärande, och kunna erbjuda barnen möjlighet till ett fördjupat och förändrat kunnande." Det ger en tydlig koppling till att utvecklingsarbetet ger positivt utfall och tydlighet för medarbetarna i den enheten.

Inom förskolan organiseras det för pedagogisk utvecklingstid (PUT) för förskollärarna. Den nuvarande uppgörelsen är från 2017 mellan Lärarförbundet som nu blivit Sveriges lärare och arbetsgivaren som ett lokalt avtal är i behov av en genomgång. En förändring som behöver behandlas är det faktum att förskolorna i Norrtälje genom ett beslut i Barn- och Skolnämnden våren 2023 utökat från fyra till sex kvalitetsdagar årligen. Sedan avtalet kom på plats har även lärplattformen Unikum tillkommit som verktyg för kommunikation och stöd i det systematiska kvalitetsarbetet. Under våren 2024 ska det upphandlas en ny lärplattform och i det arbetet parallellt med revideringen av PUT-överenskommelsen behöver vi arbeta fram vad och hur dokumentation ska utföras i förskolan. Det finns en stress bland vissa medarbetare att dokumentera i Unikum. Medarbetare ska ha rimligt med tid utifrån det uppdrag som förväntas men för att kunna fortsätta den diskussionen behöver det tydliggöras vad som tiden förväntas användas till.

Analys inom Uppföljning, utvärdering och utveckling

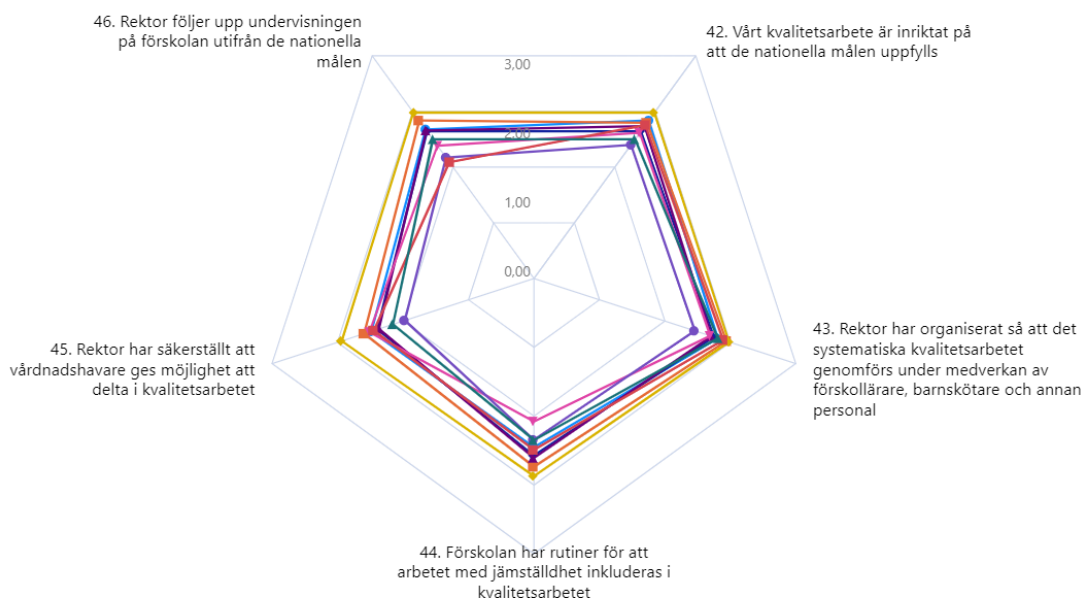
Det är skillnad mellan olika förskolor inom det systematiska kvalitetsarbetet utifrån innehåll och fokus. När förskollärare samarbetar och får stöd i kvalitetsarbetet leder det till utvecklade analyser i processerna. Det märks extra tydligt på kvalitetsdagar när de små enheterna med en förskollärare får stort ansvar tillsammans med förskoleledningen att analysera och driva uppföljnings- och utvecklingsprocesserna. Drivna förskollärare med utvecklingsintresse söker sig från de minsta enheterna för att få kollegor att samarbeta med. Senast nu under hösten 2023 har en förskollärare önskat förflyttning från en enhet med bara ett fåtal barn till en större förskola för att få möjlighet att möta ett mer stimulerande arbetsuppdrag.

Det finns skillnader i kvalitetsrapporterna från förskolorna. Vissa har en tendens att fastna mest i en beskrivning av genomförda insatser och beskrivning av till exempel fortbildningsinsatser. Andra analyserar och jämför data från olika insatser och lyfter fram skillnader som syns utifrån kön och andra aspekter vilket synliggör intressanta mönster att utveckla och se om det är motiverade skillnader eller något man missar i verksamheten. Ett större pågående utvecklingsarbete inom "Förskolan i fokus" pågår kring analys i nätverksform. Att utveckla förmågan att analysera utgår från att det finns en tydlig målbild av vad som det strävas emot. De enheter som har målbilden tydlig för medarbetarna ser även att det blir tydligare vad som ska dokumenteras så det finns underlag som kan analyseras för att knyta samman hjulet i det systematiska kvalitetsarbetet. En del i utvecklingsarbetet är att alla förskolor i Norrtälje oavsett huvudman är inbjudna till konferens med fokus på analys av undervisning och verksamhet den 30 november eller 1 december 2023 på Havsbaden i Grisslehamn.

Rektors ansvar

Förskoleområde

Medel - Hallsta Östra Medel - Hallsta Västra Medel - Nte Nordöstra Medel - Nte Östra Medel - Nte Södra Medel - Nte Västra Medel - Rimbo Östra Medel - Rimbo Västra Medel - Vaddö

Analys av Rektors ansvar

Rektoreorna i Norrtäljes kommunala förskolor har alla stor erfarenhet och sedan sommaren 2023 har alla genomfört rektorsutbildningen. De områden som förskolorna organiseras inom har alla olika förutsättningar gällande både antal förskolor, medarbetare och barnantal. En rektor har sina förskolor inom gångavstånd medan andra har ett antal mil att resa mellan dem. Alla rektorer utom en har biträdande rektor som stöd i utvecklingen av verksamheten. Det finns även skillnader i respektive

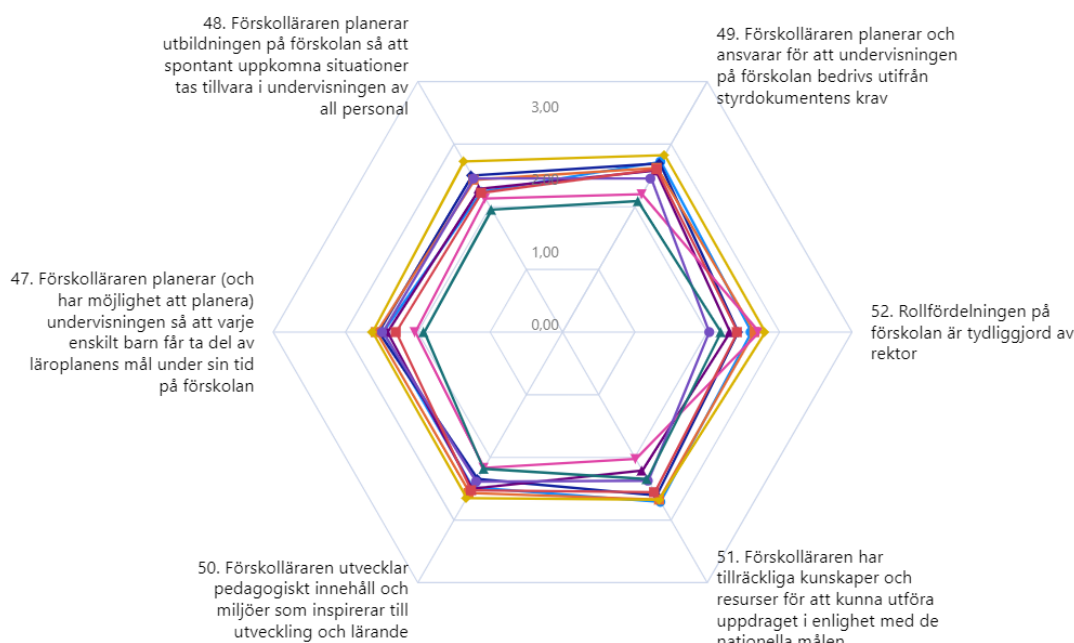

rektors administrativa stöd och där har rektorn utan biträdande heltids administratör i stället. Utifrån det att vi sett trenden med vikande barnantal ersattes inte den rektor som gick i pension sommaren 2023 utan det skedde viss omflyttning. Under 2024 kommer det utifrån vikande barnantal i förskolorna samt eventuella avvecklingar av förskolor behöva ses över parallellt med arbete att följa upp rektorernas arbetsmiljö. De skillnader som finns mellan förutsättningar för respektive rektor kan behöva utjämnas i samspel med rektorerna när det minskar med antalet förskolebarn åren framåt.

Förskollärarens ansvar

Förskoleområde

Medel - Hallsta Östra Medel - Hallsta Västra Medel - Nte Nordöstra Medel - Nte Östra Medel - Nte Södra Medel - Nte Västra Medel - Rimbo Östra Medel - Rimbo Västra Medel - Vaddö

Resultat

Vi ser att andelen förskollärare varierar mellan förskolorna i vår kommun. Det är utmanande att rekrytera förskollärare till förskolor på landsbygden med få barn och medarbetare. Vi ser ofta att det är relativt nyutbildade förskollärare som anställs på lediga tjänster på små förskolor. Att som nyexaminerad arbeta som ensam förskollärare på en liten förskola är utmanande och en extra dimension kring det är nyexaminerades rätt till handledare som då är svår att lösa. I det systematiska kvalitetsarbetet är det tydligt att förskollärare som har möjlighet att arbeta tillsammans med andra förskollärare i processerna tar stöd av varandra och som regel kommer längre än de som är ensamma att hålla i processen. Utifrån detta ser vi en nytta i att öka andelen förskollärare då det finns skillnader mellan olika förskolor och områden. Samtidigt är det av stor vikt med kompetenta barnskötare i alla arbetslag som tillsammans med förskollärare står för verksamheten tillsammans. Från hösten 2023 har förskolorna nu möjlighet att använda 6 kvalitetsdagar per läsår vilket förväntas leda till en positiv utveckling för verksamheten när den används väl.

Analys av Förskollärarens ansvar

Det finns skillnader mellan våra olika enheter hur förutsättningarna ser ut för de förskollärare vi har på våra förskolor. De som verkar på våra allra minsta enheter är oftast ensamma och får dra ett riktigt stort lass själva med stöd av rektor på förskolan. Att då även vara ny i rollen som förskollärare på en liten förskola gör att uppdraget kan uppfattas som otroligt svårt. Rektorerna, skolchefen och Sveriges lärare har behov av att arbeta med upplägg och innehåll för förskollärares pedagogiska utvecklingstid (PUT) inom förskolan. För att kunna uppskatta tiden som ska avsättas behövs det i

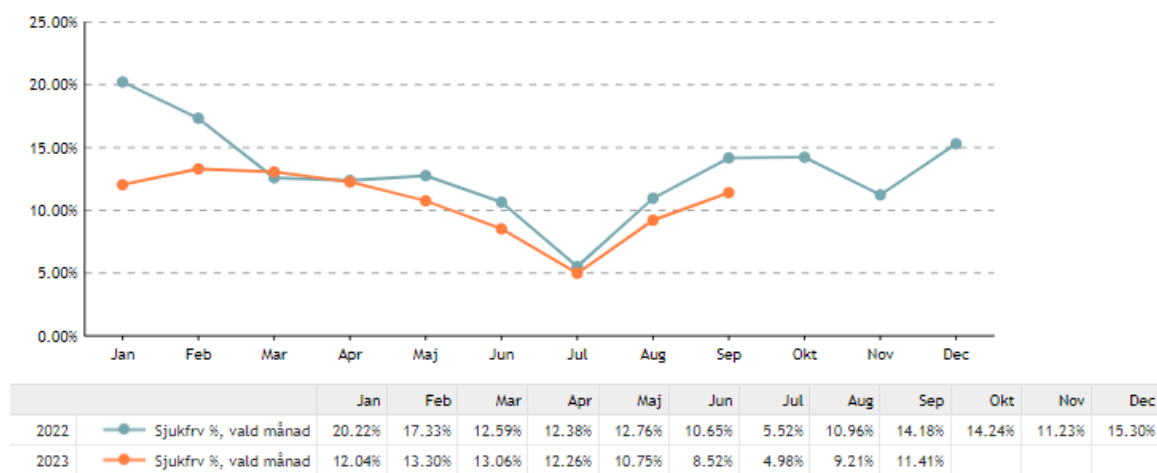
steg ett analyseras och gå igenom vad PUT tiden ska användas till för att komma fram till ett läge där uppdragets innehåll ska matchas mot avsatt tid.

Insatser initierade av huvudmannen

Minskad sjukfrånvaro i förskolan.

Sjukfrånvaro, jämförelse föregående år

Ansvår: 6130 Förskoleenheter | Anställnings- och löneform: Tillsvidareanställd månadsavlönad | Syssetsättning: Alla syssetsättningar | Avtal: /

Sjukfrånvaron var extremt hög under pandemin med kring 20 % eller var femte medarbetare frånvarande januari 2022. Läsåret 2022 – 2023 är det något lägre men fortsatt hög. Av de sjukskrivna står de som har varit sjuka mer än 59 dagar för 53 % av den totala sjukfrånvaron. Arbeta med respektive rektor för att analyseras på individnivå för att få en god överblick i respektive enskilt ärende utifrån varje individ pågår. Att följa upp sjukfrånvaron systematiskt tillsammans med HR-partners börjar ge små framsteg. Det tar tid att arbeta igenom processerna och sedan hösten 2023 arbetar alla genom aktiv sjukskrivning. Det innebär att respektive chef ha kontakt på telefon med alla som insjuknar dag ett och även dag 3 under sjukskrivningen. Erfarenheter är tydliga att tidigt fånga upp de som blir sjukskrivna kan hindra längre sjukskrivningar. Kvalitetsmässigt har frånvaro en påverkan för barnens undervisning och utifrån målet att förbättra undervisningen i förskolan är det strategiskt viktigt att få ner sjuktalen.

Inom förskolan är det en marginell skillnad mellan sjuktalen bland förskollärare respektive barnskötare så båda yrkeskategorierna i barngrupp behöver involveras i arbetet. En faktor som kan påverka är en otydlighet i hur mycket och vad som förväntas inom dokumentationsarbetet i förskolan främst i lärplattformen. En tydlighet i förväntningar kan förhoppningsvis leda till mindre stress genom att arbeta med innehållet i PUT-avtalsupplägget.

Sjukfrånvaron innevarande år ligger strax under förra året men arbetet behöver fortsätta för att nå önskade effekter. En positiv trend som syns är att antalet medarbetare med fler än 6 sjukfrånvarotillfällen september 2022 till september 2023 minskat från 113 till 96 vilket är ett trendbrott. Av frånvaron är det fortsatt 52% som består av frånvaro mer än 59 dagar. Rektorerna har under året inlett uppföljningsarbete på individnivå med fokus på medarbetare med fler än 6 sjukfrånvarotillfällen eller lång sammanlagd tid med sjukfrånvaro. Förhoppningsvis är den svagt vikande trenden början på en minskning av sjukfrånvaron.

Utvecklingsområden utifrån analyserna ovan

Utvecklingsområde 1:

Digitala verktyg i en digital förskola

Under året har det arbetats fram en tydlig progressionskarta och det har lagts ett tydligt fokus på vad och hur förskolorna ska använda digitala verktyg med barnen i förskolorna. Nu ska stegen vidare tas med att implementera progressionskartan i alla förskolor under det kommande läsåret.

Utvecklingsområde 2:

Hållbar utveckling i förskolan kopplat till språkutveckling

Fokuset inom hållbar utveckling har fokuserat mot barnens språkutveckling och landat i insatser att utveckla förskolans användande av SKUA (Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt). Insatser i form av nätverk genom *Förskolan i fokus* har gett resultat på förskolor med hög andel barn med annat modersmål hos barnen. Utifrån trenden att barnens språkkunskaper sjunker på förskolorna generellt behöver arbetet fortsätta och intensifieras genom insatserna som ingår i Skolverkets utbildningssatsning.

Utvecklingsområde 3:

Undervisning i förskolan kopplat till analys

För att utveckla undervisningen till nästa nivå har fokus satts på hur väl förskolorna analyserar effekterna av den genomförda undervisningen. Att arbeta med tydligt fokus i vad som ska följas upp från början ger en större möjlighet att dokumentera det som sedan ska följas upp och utifrån det kan analyserna av genomförda insatser analyseras mot uppställda mål.

Insatser utifrån Inriktningsmål 4.1: Skapa förutsättningar för höjda kunskapsresultat

Flera insatser genomförs för att stärka stödet till lärare och elever i syfte att skapa förutsättningar för höjda kunskapsresultat. Språk-och kunskapsutvecklande arbete (SKUA) i förskolan och grundskolan, inklusive fritidshemmet, kommer att genomföras i samarbete med Skolverket och Mälardalens högskola.

Förskolan fortsätter att förbättra sitt arbete med att erbjuda barnen en utbildning av hög kvalitet. Det språk-och kunskapsutvecklande arbetet fortsätter kommande år i syfte att öka barnens möjlighet att kommunicera och vara delaktigt ur ett demokratiskt perspektiv. Den digitala kompetensen för både personal och barn fortsätter med fokus på att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik.

Uppdrag i Budget 2024 – 2026 att följa upp:

- Utveckla och förbättra dokumentation gällande särskilt stöd i förskolan samt öka samsynen i hela organisationen. Det systematiska kvalitetsarbetet har visat att det finns behov av att klargöra bedömningen av samt höja kvaliteten gällande särskilt stöd på förskolorna.
- Förvaltningarnas ledningsgrupp har under året arbetat fram övergripande mål för samtliga förvaltningar och ett av målen är att sänka den totala sjukfrånvaron med 0,5 procentenheter per år från och med 2023. Andelen sjukskrivningar ligger högt i förskolan både förskollärare och barnskötare så området är prioriterat och ska följas upp noggrant.
- Utredda omfattning, huvudmannaskap och lokalisering av öppna förskolan för att bättre nå fler invånare i behov av den öppna förskolans verksamhet, där särskilt behovet av finskspråkig verksamhet tillgodoses.